

דניאלה אשכנזי

איזון חוזר

התמוטטות החקלאות היא בעיה לאור מית. ההתייחסות העוברת לא שייכת למפלגה מסוימת ואינה מהווה נכס עבור גוף כל שהוא מלבד מדינת ישראל כולה. נסיגות בליכוד ובמערך לראות את מצוקת החקלאים כנכס פוליטי שניתן לסחור בו תמורת תמיכה, מוטעים: הנסיון של המערך לגייס את תומכיו במגזר החקלאי השיתופי כנכס אלקטורלי במאבק על מועצות פועלים כעריית הפתוח גורם נזק לשמירה הטובה של ההתייחסות עצמה. אלה מבין עובדי הכפיים כמושבים וקיבוצים שרוצים להשאר כפיים — אל לכם להרים ידיים: כיום שני הא, תצביעו למועצת הפועלים... ברגי ליים.

השחקן יוסף שילוח ביקר קשות את כלל הקהל היוצרים והמבקרים כ"אשכנזים שהגדירוהו כשחקן מזרחי". שלושת ילדי גדול כישרוניהם וכיחוריהם — בלי תוספות לא מעט ילדים ישראלים מגיעים למסגרת שהם "אשכנזים" רק אחרי שהוגדרו כך שוב ושוב על ידי חבריהם לספסל הלימודים, השואלים ללא הרף "מה אתה?". מוכא, כי מדובר בצברים — דור שלישי, אפילו רביעי בארץ — המתעקשים להגדיר את עצמם כ"עדות המזרח".

בבריה"מ סבורים כי מתנגדי המשטר אינם שפויים; אצלנו גורסים כך לגבי יריבי המפלגה. אך יש שינוי: הפסיכיאטרים הסובייטים הולחצו לחק אגודת הפסיכיאטרים הבריתית-לאומית אחרי מאמצים כנים להפריד בין פוליטיקה ופסיכיאטריה. הלי וואי אצלנו...

יוצרים "יש מאין" ברכבת ישראל: חמיר שה ימים אחרי שפורסם בעיתונות העברית שהיפאנים מתכננים רכבת ממונעת על ידי התרומות מגנטית, הנכה הרכבת שלנו, בהתרומות רוח רכה, את תחנת רכבת הפרברים'לאחר-הדמים. אלה ימי משיח הכריו נציג הרוש. הרכבת היפאנית המתקדמת עתידה להתרום 10 מ"מ מעל המסילה; רכבת ישראל כבר מתקדמת... בקצב מסחרר של 10 עד 15 מטר כיום, ישלימו את הקו החדש הרצליה"א תוך שנה וחצי, מקסימום שנתיים. אצל הערלים, עוד בראשית המאה הניחו מסילות ברזל בקצב של מייל ליום: להבלי משיח" קצב אחר.

חמישה סרבני גיוס יושבים כעת בבתי הכלא הצבאיים. לפי הנתונים, שיעור ההתייחסות למילואים עלה בהשוואה לתקופה שלפני פרוץ ההתקוממות. בכל זאת, קשה שלא לתתחם במלוא הרצינות ובחומרה לריווחים חוזרים ונשנים על הסדרים בארבע עיניים בין "סירובניקים" ומפקדיהם, תופעה ההופכת מפקד לקצין "תנאי שרות". במרץ אשתקד רווח בתקשורת על חטיבה שמפקדה פקד על "הדרגה" גלוי ראש וגלוי לב. הלקוח כחול שיוכל... החייל הקים אוהל סירים סמוך לקו הירוק שעה שהכריזו לנו כי"ש. האנשים האלה שלא עוברים את הקו הירוק, לא ספק עוברים את הקו האדום: פועל לא מה שהפסידו לוגים מכנים דינמיקה של "הנבואה המתגשמת מעצמה": אותם האנשים המזהירים במלונגוויציה של הסכסוך ורואים בעיני רוחם "פלאגנות: כחול-לבן... מתנהגים בהתאם, יוצרים כמו ידיהם מעין "מליציות" בתוך הצבא, באים ואומרים "הנה, אמרנו לכם".

אורלי אלטמן

כרונולוגיה של יאוש

לפני כשנה, כ"1.11.88, נתבקשתי בנימוס רב ובכל אמצעי התעמולה להעניק את קולי הרל לטובת מפלגה אחת ויחידה. המפר"ל פרטה על נימי נשמתי התועה בהצהירה "צריך אמונה במדינה". ר"צ פנתה לאזרחותי הטובה כמו גם לשאיפת הכנה להשתייך לחוגי האינטלגנציה והקידמה. המערך פרש לפני את רעיון הבחירות בשטחים, והליכוד בראשות בגין בנך, שמיר ואולמרט האיום, סיפרו על כוגרנות ויצמן ושימרון ושרו בקול גדול את הג'נגל על מי שרק הוא יכול.

כשפוטטה מבטן ומלידה הטלתי כרגיל את הפתק של המחנה הלאומי. העדפתי חדר משמעות את תכנית האוטונומיה על "תכנית האלופים". רציתי לחזות בניצחון בני תורת 'ובוטינסקי על פני היריבים השנואים מש' מאל. האמנתי בשחר החדש שיפציע מעל לראש האומה ויחלל תוך שבוע שבועיים, לכל היותר חודשיים, את האינתיפאדה.

ובמקום כל הניסים והנפלאות קיבלתי, כמו מכת אגרוף בפנים — את ממשלת הדי אחרות. שוב רכין מופקר על הכיסחון, שמוזה זמן רב התערער עד כדי אסון. אותו נבון הגורם להרס החינוך. ברילב עם עיסוקיו כסוסים ועירוב קשה של פוליטיקה בעניינים משטריים. פרס בתפקיד ממלא המקום, והי פעם בתוספת לשליטה מלאה בקופת המדינה. יעקובי צור ושלח וכקצו — כל אותה חבורה דלה שהיתה אמורה להתנוון באופוזיציה והוקמה לתחיה.

ואז בא שר הביטחון והציע את תכניתו הישנה לבחירות ביו"ש. הוצעה. מנהיג שמיר הצהיר מעל כל במה כי זו יוזמה פרטית בהחלט שאין לה נגיעה להחלטות הממשלה. תוך פרק זמן קצר הוברר לכולם שראש הליכוד כעצם מאמץ לחיקו הקטן את יוזמת מספר 2 של מפלגת העבודה. "טקטיקה" אמרו העוורים והיועצים בלישכה. "תרגיל תקשור" תי" סיפרו מקורביו לעיתונאים. עד שבא המי סע ללרה"ב והבהיר כי מדובר במדיניות רשית של מדינת היהודים.

אבל אני הצבעתי לשמיר, לא לרבינן. אני

יוסי, ילד שלי נחמץ...

תמיד ידענו שהוא נעול על עצמו. אף פעם לא ידענו כמה. הראיון עם אורי אבנרי חשף אנו טריפ שכמותו לא נראה — מייגע, מתנשא, סובב על צירו. הרבה סבלנות נדרשה כדי לגמור את קריאת הראיון "הבלה, בלה בלה של השנה" — אך יותר סבלנות נדרשה על מנת למצוא, בבחינת מחט בערימת השחת, משהו עקרוני, מהותי, ציוני.

כולם מרגיזים אותו. כולם מזיפים. רק מי שחושב כמותו — שלום בלבבו והוא נאור. ראו מה קורה למחנה הדתי, מי שהיה רק לפני יום מאובק, כפיייתי שחור משחור, הולך ודוהה אם יש בו סיכוי לתועלת פרלמנטרית! הדתיים נזקקים לק"ץ טעמים על מנת לטהר את השרץ, ליוסי מספיק טעם אחד: "חושב כמוני". תפישתו את האמת שהוא כל כך מתגאה בדבקתו בה מפחידה. באשר הוא דבק באותם חצאי שקרים הגרועים מן ההכחשה הטוטאלית. אם נקבל את המונח "אינתיפאדה", אזי אולי 20 שנה לא היתה אינתיפאדה. אם אתה זוכר שמעולם לא קיבלו אותך בחבל ארץ זה ותמיד הקיאו את דמך על מנת שתמאס בישיבתך כאן, אז לפניך 100 שנות אינתיפאדה. אם נקבל את "הניתוח המזהיר" שגם בריה"מ יורדת מהטיטאניק ומשנה כיוון, אזי, תן לנו שישית מאדמת העולם ועוד חסות על שלש ממנו ותראה אותו גמישים להפליא. אפילו לא נזקקים לאותו מרחץ הדמים שמלווה את תהליך ההתפכחות הרוסי במשך 72 שנות המהפכה הבולשביקית.

זכותו להאמין במעשיו, בטיעונו, באמת הסובייקטיבית שלו. בהיותו חכם מכל אדם, מוסרי מכולנו, ישר דרך נצחי והצופה היחידי והנאמן שאינו שוגה לעולם בקריאת המפה הפוליטית. רק נזכיר לו שכיוון שלא היה מעולם במחנה מקבילי ההכרעה, גם מעולם לא נדרש להסביר את שגיאותיו. גם כאשר הטיעונים שלו טפשים להפליא לא באה איתו התקשורת חשבון. שכן על פי עדותו, "הם בשר מבשרו"...

הוא ודומיו עזי נפש במקום בו יש מצלמה ומיקרופון. שם הם עוקרים הרים. אך כשמגיעה שעת המעשים, יקנו בחוגי השלע, בנקיקים ובמעירות המוסתרות היטב. בכל זאת משהו בעד יוסי? משהו ציוני? משהו נכון? — "הולך סובב הרוח על מקומו יסוב הרוח". ילד נחמץ שכמותך.

אילנה אדם

יסודות וללכת לקראת הצד הערבי במיש' וואה. המערך, כהרגלו, הודרו לקבל עליו את כל התביעות לויתור. הליכוד, כהרגלו בזמן האחרון, הסכים להשלים עם העובדות שקבע עובדו הפרץ מושינגטון.

ואני הקטנה, לא מבינה איך רימו אותי בגדול. כיצד נולדה המיפלצת של ג'יימס בייקר מתוך ההריון המוצלח של ניצחון הליכוד? איך מאבר הרוב את כוחו מול הקפריזה של המיעוט? איפה נכשלנו?

והגרוע מכל עוד יגיע. אש"ף יכנס לתמר נה ושמיר יספר לי שזה רק פוטרימונטאי. מדינת פלסטין תקרום עור וגידים ומקורבי רה"מ יחשבו באוזני כינוי-גנאי נגד "החיד שוקים". ירושלים תחולק שנית כשהשרים הנסיכים יהיו עסוקים בוריקת בוז ורפש פר לייס על לוי, שרון ומודעי.

הכל בגלל מספר קטן. הכל בגלל אמביציה אישית בגדול ענק.

רציתי את הפיתרון של קמפ-דיוויד, לא של שלום תמורת שטחים. אך לך דבר אל העצים והאבנים. פתאום קם אדם בבוקר וחושב שהוא עם. לפתע יש לראש הממשלה יציאה בסגנון מפלגת העבודה. הפחד ממנה יאמרו הגויים בושינגטון שיתק את הפחד ה"ח"ל כשעבר. הדבקות במשימה בילבלה את דעתו של מי שהיה צריך להיות אמן על ארץ ישראל השלמה.

קרי לא קיבלה רשמית את היוזמה. אש"ף וערפאת רחו את רעיון הבחירה החופשית. בירושלים התחילה מלחמת חורמה של המתפלגים והנכנעים כנגד שומרי החומה. "סרטן בגוף המפלגה", מורסה רעילה" ועוד כשעבר וכהנה מחמאות ותשבחות, חולקו בשפע לש' מרכז שרים בכירים שהעזו להתנגד בתוקף למהלך הנסיגה מהמצע.

מרכז הליכוד דווקא אימץ את 4 העקד רונות. שר החוץ האמריקאי מיהר לנגוס ב'

הגדה והסודאטים

אודות עינוי הדיכוי הישראלי. המילים פשוט לא תאמו את מה שראו העיניים. פרוץ איתמר רבינוביץ, ממרכז ריון, שסיכם לאחר הקרנת הסרט, הורה בקשר המתחייב שבין אלה המתקראים פלשתינאים לבין ירדן. טוב שמתחילים להכיר בחוסר הטעם שבהקמת "מדינה אש"ף-פסיסטית עצמאית".

מצד שני, תענוג היה לקרוא ב"שיקאגו טריביון" את מכתבו של ר"ר אריה קפלן, שהזכיר כיצד הוכרחה צ'כוסלובקיה ע"י אנגליה לוותר על חבל הסודאטים ערב מלחמת העולם השנייה, כביכול כדי למנוע את המלחמה. מלחמת העולם לא נמנעה בשל זריקת צ'כוסלובקיה כעצם להיטור והפקרתה בידי בנות הברית. להיפך. תיאכון חיות צמאות דם רק מתגבר מריח הדם ומטעמו.

או חדלו להקיא את דמכם, בני ישראל, ושולמית אלונג, מוטב שתפסיק לחבל בזכות קיומה של ישראל במאמרים בוטים בזכות אש"ף בעיתונות האמריקאית ובנאומיה שם. ומתי יבינו כבר מדינאים הנבובים, שרק אם ישימו קץ באופן חוקי לעבודה ערבית בישראל, יכריח אותם המצב הכלכלי להתפנות מהשטחים ולעבור לארצות ערב, לשם הם שייכים אתנית ודתית?

זכור מה הכריז הפילדמרשל (מיל) עברול ג'מאסי, אדריכל מלחמת יום הכיפורים, לכבוד יום הכיפורים תש"ן: "מבחינתי — מעגל המלחמה עם ישראל עדיין לא נסגר".

הנוכחות הישראלית האמביוולנטית בניירורק בימים שבין כסה לעשור — גרמה ממש סחרחורת לירידינו האמריקאים. כשישבת ביציע עצרת האו"ם, והקשכתי לנאומי של שר החוץ ארנס, ובו זמנית השמיע את פרפורי קולו המפסידן הנצחי והבלתי נלאה פרס, הכינו כבר חבריו בבית את ה"כופתאות" לסעודה המפסקת.

ומה יכול היה להסיק בוש מכל העניין? בסכך-הכל ההסטוריה חוזרת על עצמה. כשש שבמי בית שני הגיעו לכס הקיסר ברומא שני האחים החשמונאים הורקנוס ואריסטובולוס, כדי שיפטר ביניהם בריב על המלוכה. (מה שקרה בעקבות זה, הוא נפילת ממלכת יהודה כטרף קל לידי הרומאים, והרס בית שני). כך ברור לבוש שאם ירשה לפול"י טיקאים קצרי הרואי של ישראל להמשיך ולהתנגד, הרי שארמלת תיפול כפרי בשל לידי השבטים הערבים הנודדים, שאף פעם לא שמענו את תביעתם להחזרת אדמותיהם הכבושות בידי הנוצרים כספרד, או אפילו, לחילופין, את סיפוח המסגד בקרודובה, הגדול בעולם אחרי זה שבמכה.

כשבוע לאחר מכן, צפיתי בסרט הבריטי הפרויאש"פי "קולות מעוז" בטלוויזיה הקנדית בטורונטו. חבל שלא הראו בסרט את הפועל הערבי הגר בבנין של הורי. הוא עובד חמישה ימים בשבוע, בבוקר בשוק ובערב באולם תחנות, וביום ה' בערב הוא חוזר לוילה המ' פוארת שלו בעזה. את ילדיו הוא מועתל לשלוח ללמוד באוניברסיטה ברומניה, כך אמר לי. הילדים השמנמנים, הנקיים והמטופחים שנראו בסרט, היו ניגוד משוער לפראוות שדקלמו על-פי הוראות מוריהם,